

Bevaka barnets rätt i dödsbo

Den här informationen riktar sig till dig som ska bevaka ett omyndigt barns rätt i ett dödsbo. Detta informationsblad svarar på frågorna:

- Vad är en bouppteckning?
- Vad är ett arvskifte?
- Vad behöver jag göra när barnet är delägare i ett dödsbo?
- Vilka handlingar måste jag lämna in till överförmyndarnämnden?

Informationsbladet ger inte en fullständig information om de rättsliga reglerna runt dödsbon utan är avsedd att ge dig en grundläggande information.

Sammanfattning

Som förälder, förmyndare eller god man ska du bevaka barnets rätt i dödsbo. Detta blir vanligtvis aktuellt när någon anhörig har avlidit och barnet blir delägare i dödsboet. När du skriver under ett arvskifte för barnets räkning måste du ansöka om överförmyndarnämndens samtycke. Vi kontrollerar att fördelningen av arvet har skett enligt lag för att se till att barnet inte förlorar sin rätt till arv. Om du har del i samma dödsbo som barnet måste du meddela det till överförmyndarnämnden. Vi förordnar då en tillfällig god man som bevakar barnets rätt i dödsboet.

Bouppteckning

När någon har avlidit och barnet ska ärva ska du se till att bouppteckning förrättas inom tre månader efter dödsfallet. Om det är möjligt ska du även närvara vid bouppteckningsförrättningen. Du ska även se till att bouppteckningen lämnas in till Skatteverket för registrering inom en månad från bouppteckningsförrättningen. Dödsboet kan vända sig till en Juristbyrå för att få hjälp med att upprätta bouppteckningen. Kom ihåg att det inte är din uppgift att själv upprätta bouppteckningen, det är din uppgift att se till att det blir gjort. Om det inte finns några tillgångar i dödsboet eller om tillgångarna endast täcker begravningsavgifter kan en dödsboanmälan ersätta bouppteckningen. Detta anmäler du till socialnämnden i den kommun där den avlidne var folkbokförd. Kommunen gör sedan en dödsboanmälan till Skatteverket.

Tiden mellan bouppteckning och arvskifte

Du ska se till att dödsboet skiftas inom sex månader från tidpunkten då bouppteckningen registrerades av Skatteverket. Du måste också ansöka om överförmyndarnämndens samtycke innan arvet betalas ut till dödsbodelägarna. Läs mer om detta på nästa sida under avsnittet Arvskifte.

Om inte dödsboet skiftas inom sex månader ska du lämna in en redogörelse om skifteshinder till oss, detta görs på en särskild redogörelseblankett. Du ska lämna in en ny redogörelse var sjätte månad fram till dess att dödsboet har skiftats eller avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo har ingåtts. Om dödsbodelägarna exempelvis vill driva dödsboets företag vidare med dödsboet som ägare bör ett avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo upprättas. Detta förekommer väldigt sällan, men om ett sådant avtal upprättas måste du inhämta överförmyndarnämndens samtycke till

avtalet. Kom ihåg att vissa åtgärder inom förvaltningen av dödsboet kräver överförmyndarnämndens samtycke. Om dödsboet ska sälja en fastighet eller bostadsrätt krävs det att vi samtycker till försäljningen.

Testamente

Om det finns ett testamente kan du inte med rättslig verkan godkänna det för barnets räkning. Du kan endast bekräfta att du har tagit del av testamentet. Ett testamente vinner laga kraft och blir giltigt sex månader efter att alla dödsbodelägare har tagit del av testamentet. Det innebär att det inte går att klandra testamentet efter denna tid, det vill säga hävda att testamentet är ogiltigt. Om barnet är bröstarvinge till den avlidne har barnet rätt att få ut sin laglott, dvs. halva arvslotten. Ett testamente kan vara skrivet på så sätt att barnet förlorar sin rätt till arv eller inte får ut sin laglott. Det är då din uppgift att begära jämkning av testamentet inom sex månader för att barnet ska kunna få ut sin laglott. Du får inte avstå arv för barnets räkning. Om du är osäker på om du ska klandra testamentet eller inte bör du vända dig till en Juristbyrå för rådgivning.

Bodelning

Om den avlidne var gift ska det göras en bodelning före arvskiftet. I en bodelning kan det förenklat sägas att makarna delar egendomen i två delar. Den ena delen tillhör den efterlevande maken och den andra delen ska delas i ett arvskifte. Överförmyndarnämnden måste även samtycka till bodelningen. Oftast görs bodelning och arvskifte i samma handling, samtycke lämnas då i ett gemensamt beslut.

Arvskifte

Efter att bouppteckningen har registrerats hos Skatteverket ska dödsboets tillgångar fördelas mellan dödsbodelägarna. Hur fördelningen ska se ut bestäms i ett avtal mellan dödsbodelägarna. Detta avtal kallas för arvskifte. Alla dödsbodelägare ska underteckna arvskiftet och du ska skriva under för barnets räkning. Det finns regler i ärvdabalken om arvskifte och det kan därför finnas anledning för dödsboet att vända sig till en Juristbyrå för hjälp med att upprätta arvskiftet.

Ansökan om samtycke till arvskifte

Överförmyndarnämnden måste samtycka till arvskiftet innan tillgångarna delas mellan dödsbodelägarna. Du måste därför ansöka om samtycke till arvskiftet och lämna in följande handlingar till oss:

- Ansökan om samtycke till arvskifte
- Kopia av bouppteckning och eventuellt testamente
- Arvskifteshandling (med alla underskrifter)
- Kontoutdrag över dödsboets konton för tiden mellan dödsdagen och skiftesdagen
- Kopia av eventuellt värderingsutlåtande av fastighet, bostadsrätt eller annat värdefullt lösöre.

När överförmyndarnämnden har gått igenom alla handlingar och kontrollerat att fördelningen har skett enligt lag fattar vi ett skriftligt beslut om samtycke till arvskifte.

**Överförmyndarnämnden
i Norrort**

Sigtuna, Sollentuna, Upplands Väsby och Vallentuna

Utbetalning av arvet

Om barnets arv överstiger ett prisbasbelopp ska du se till att det sätts in på ett överförmyndarspärtrat konto i barnets namn. Banken kan hjälpa dig med att öppna ett överförmyndarspärtrat konto.

Ensam dödsbodelägare

Om barnet är ensam dödsbodelägare behöver det inte ske något arvskifte. I sådant fall ska du redovisa till oss att dödsboets tillgångar satts in på ett överförmyndarspärtrat konto i barnets namn.